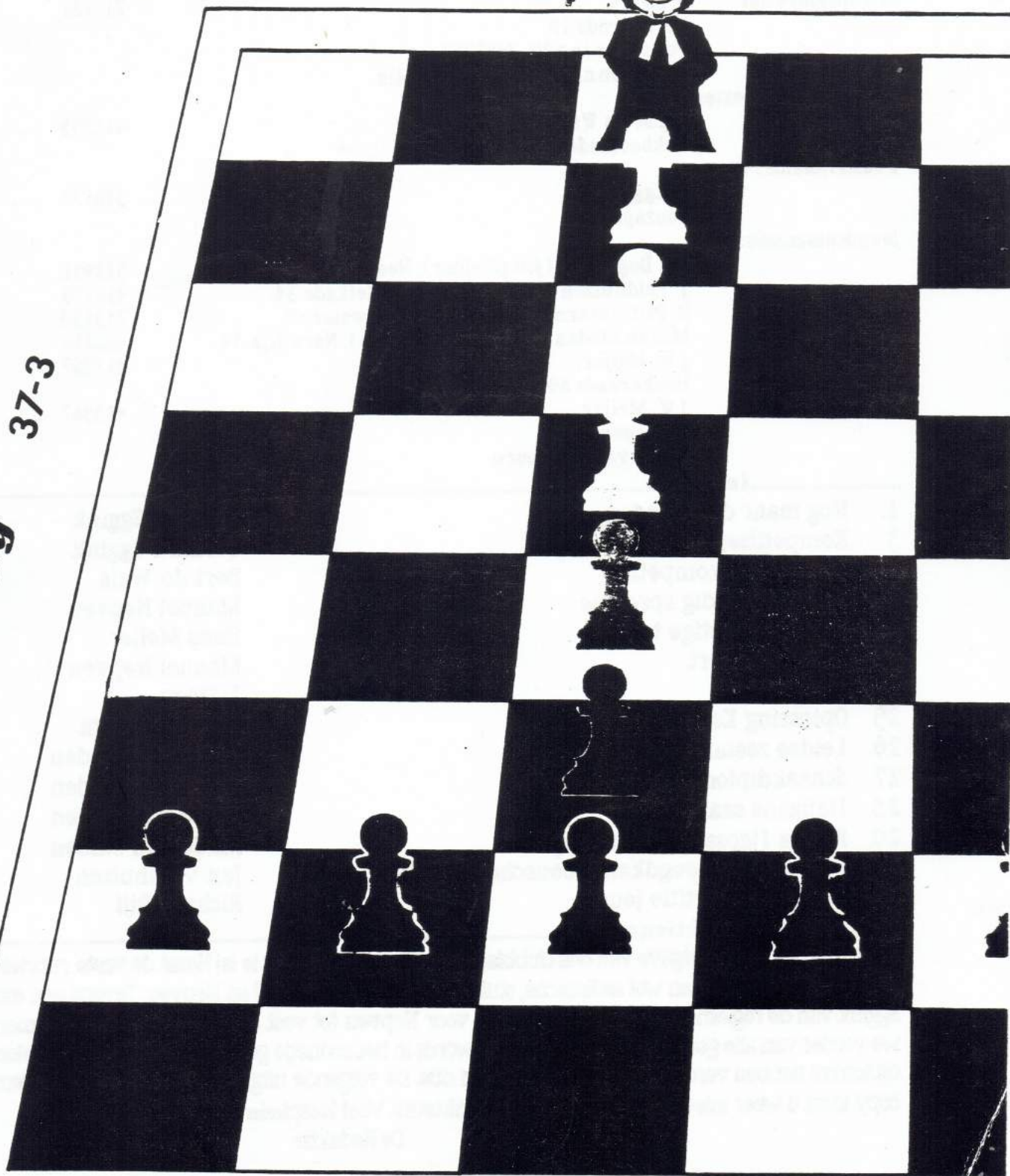

schaakvereniging promotie

zoetermeer

jaargang 37-3

S.V. Promotie

Clubgebouw:	Wijkcentrum De Leyens, Van 't Hoffplein 1	419596
Voorzitter:	H. Breuker, Hoekerkade 31,	316090
Secretaris	G.M.B. Toxopeus, Kempenaarwerf 9,	417578
Penningmeester:	G. Swart, Vivaldirode 19, Postrekening N ^o . 2405362, t.n.v. Penningmeester Promotie	214121
Wedstrijdleader-extern:	A.E.M. de Wals, Hekbootkade 10	413253
Wedstrijdleader-intern:	G. Eggink, Douzapad 10	310177
Jeugdcommissie:	J.L. Dogterom (Jeugdleader), Nesciohove 16, J. Veldhuizen (externe comp.), Vletkade 34, R. Pijl (interne comp.), Kaaskenswater 46, M. van Staden (lessen, trainingen), Nervilijs 14,	512951 416170 213139 422210
Alg. Adjunct:	J.W. Meijer, Hoekerkade 89	413367
Redactie:	J.W. Meijer, M. Nepveu, P.G.A. van der Toorn	413367

Inhoud

1. Nog maar drie ronden	Gerhard Eggink
3. Kompetitieperikelen	Gerhard Eggink
6. De externe competitie	Bert de Wals
8. Een boosaardig sprookje	Manuel Nepveu
11. De weerbarstige toren	Hans Meijer
16. Doctor doceert	Manuel Nepveu
23. Geluk	J. Stoop
25. Oplossing Kerstpuzzel	Henk Breugem
26. Leidse zestallencompetitie	Mildo van Staden
27. Schaakdiploma's	Mildo van Staden
28. Italiaans saai	Mildo van Staden
29. Nanda IJgosse schaakkampioen	Mildo van Staden
30. Persoonlijke jeugdkampioenschappen HSB	Jan Veldhuizen
34. Laddercompetitie jeugd	Richard Pijl

Redactioneel

Voor u ligt de derde uitgave van ons clubblad, dit seizoen. En dik dat is! Naast de vaste rubrieken zijn er ontzettend leerzame, dan wel satirische, stukjes van Meijer (hij liegt) en Nepveu. Tevens een exegese van Eggink van de reglementen (de redactie stelt voor Nepveu tot vast clubkampioen te benoemen, dan zijn we verder van alle gezeur af!). Nanda IJgosse wordt in het zonnetje gezet, evenals de jeugdspelers die hun diploma's hebben veroverd. Voor elk wat wils dus. De volgende uitgave wordt op 22 april gemaakt. Uw copy kunt u weer inleveren bij één van de redacteuren. Veel leesplezier

De Redactie.

NOG MAAR DRIE RONDEN

Ja, de tijd vliegt. De winter is alweer bijna voorbij (heeft u er ook niets van gemerkt?). de olieballen zijn al lang weer vergeten, de eerste paaseieren zijn genuttigd, het belastingformulier is weer ingevuld (of moet u dat nog doen?), de kontributie '89 voor Promotie is al lang en breed weer betaald en de Interne Kompetitie loopt, wat de voorronden betreft, op zijn eind. Terwijl het buiten weer wat vroeger licht is zitten op dinsdagen zo'n 70 schakers van Promotie de laatste rondes af te werken. Nog welgeteld drie rondes moeten er worden verspeeld voor men wordt ingedeeld in de finalegroepen. Het seizoen '88-'89 zit er dan alweer voor driekwart op.

Wat kan er veel veranderen in de paar rondes sinds het laatste blad. Van sommige spelers was gedurende de gehele competitie tot dan toe nog geen enkel levensteken vernomen, maar zie: na een tussensprint bevinden Toxopeus, Bergman en Kunnen zich weer onder de mensen. Ook Van de Langenberg heeft een aardige progressie gemaakt, terwijl anderen inmiddels kopje onder gegaan zijn: Richard Pijl in Groep 1 heeft nog niet zo veel geskoord in die Groep, maar ook met Paques in Groep 2 gaat het de laatste tijd niet meer zo geweldig. Zij wachten met smart op de indeling in de finalegroepen. Elders in dit wederom fabeltastiese blad treft u de voorlopige indeling in finalegroepen aan. Voorlopig, want hij is gebaseerd op de huidige stand, die met nog drie rondes te gaan nog een grote metamorfose kan ondergaan. Kijk snel waar u staat, en hoeveel punten u op uw eeuwige konkurrenten moet inhalen of mag verliezen...

Wat mij altijd weer opvalt: het aantal afgebroken partijen in de laatste voorronden neemt ieder seizoen opeens erg toe. Waarom toch? Is de strijd lust opeens veel groter, of neemt men minder snel genoegen met remise, of geeft men minder snel op? De waarheid zal wel ergens in het midden liggen; gelukkig dat er aan het einde van de derde Cyclus (of moet je tegenwoordig Sieklus schrijven) twee avonden voor afgebroken partijen zijn gepland. Tot nog toe zijn er 72 partijen intern afgebroken, en nog eens 23 extern, d.w.z. iets minder dan vorig seizoen. Wat betreft de mensen die geïnteresseerd zijn in het Afbraakschaakkampioenschap, dan wel de titel Schuiver van het Seizoen: hen zal ik hier teleurstellen door geen informatie te geven: zoiets moet bepaald niet aangemoedigd worden. Volgende keer.

Nog even een nieuwtje vers van de pers: verscheidene schakers binnen onze club blijken meer en meer te twifelen aan de analysekunsten van de H.S.B.-arbitragekomissie: aan twee partijen die gewonnen stonden werd in totaal slechts een half punt gegeven; na protesten onzerzijds werd dat zomaar een heel punt, terwijl 2 punten bepaald niet geflatteerd was geweest. Pas dus op als u uw partij voor een externe wedstrijd wil laten arbitreren...

Tot slot wil ik nog even het woord richten op het vlaggeschip van onze club: het eerste team, dat dit jaar echter als een stuk wrakhout door de 3e klasse K.N.S.B. waart. Kop op, mannen, houd de eer van de club hoog. Ga wat minder roken, speel wat degelijker en skoor nu eindelijk eens wat. En behoud zodoende ook het zesde voor de derde klasse!

Gerhard Eggink

'...Slechts een klein gedeelte van wat zich op of om het schaakbord afspeelt kan in woorden worden uitgedrukt en over de rest kan men maar beter zwijgen. We leven in een tijd vol spelverruwing en sportverdwazing, maar het is niet nodig alles direkt aan de grote klok te hangen voor een op sensatie belust publiek....', J.H.Donner in Ingezonden Brief, 1976

Bij de huidige stand (na de 21e ronde), en rekening houdend met de thans bezette promotieplaatsen zou de indeling van de finalegroepen er als volgt uitzien:

GROEP A		GROEP B		GROEP C	
1. J. Kalkwijk	2255*	1. N. Bos	1436*	1. F. Glasbergen	1328*
2. B. Bannink	2025	2. H. de Jongh	1430**	2. R. Kunnen	1245**
3. J. Mostert	1995*	3. N. Veldhuizen	1424*	3. H. Breugem	1242***
4. M. Nepveu	1672	4. H. Noordhoek	1397*	4. J. Veldhuizen	1218
5. J. Duijvestijn	1529	5. G. Eggink	1379*	5. M. van Staden jr	1204
6. J. Stoop	1515*	6. A. Ameling	1377*	6. J. de Rijk	1181
7. H. ten Hoor	1514	7. J. Koster	1369	7. J. Blankespoor	1172
8. I. Coene	1482	8. R. Matai	1335*	8. P. van der Toorn	1131

GROEP D		GROEP E		GROEP F	
1. G. Toxopeus	1099*	1. G. Swart	998+	1. J. Dogterom	944*
2. L. Blaas	1088*	2. F. de Hoog	963	2. O. Berger	891
3. R. Pijl	1080*	3. A. Voerman	924+	3. F. Martens	869
4. P. Briggeman	1077**	4. J. Lipka	918	4. B. Walder	831*
5. P. Bergman	1065	5. F. Hoorweg	908*	5. B. de Jong	813*
6. J. Hagoort	1043**	6. R. de Vries	843+	6. J. Strating	810
7. C. Maliepaard	1040+	7. C. Dijkman	985*	7. H. Groenen	789
8. B. Zee	1007+	8. A. de Wals	957	8. P. Cuypers	775

GROEP G		GROEP H		GROEP I	
1. J. Vossepoel	753	1. A. van Zuilen	667+	1. G. Calicher	620
2. H. Buiten	716*	2. H. v. d. Langenberg	654	2. J. Kieven	589
3. G. van der Harst	712*	3. M. Sanderson	647	3. F. Boesveld	541
4. N. Koolen	710	4. R. Oldenhof	637	4. S. Vloemans	525
5. A. de Boer	683	5. P. v. Vlaardingen	576+	5. M. Beekhuis	435
6. M. van Staden sr	675**	6. C. Schoon	569*+	6. J. Meijroos	380
7. L. Beerends	670*+	7. L. Breugem	465+	7. W. Meijroos	368
8. H. Breuker	667	8. D. Paques	405	8. J. Bannink	282
				9. L. van de Meeberg	253

Verklaring van de gebruikte symbolen:

- * = afgebroken partij
- + = zou nu promoveren

Bij de start van het volgende seizoen bestaat de EERSTE GROEP uit de schakers uit de finalegroepen A en B, tezamen met de vier hoogste uit finalegroep C. De TWEEDE GROEP bestaat uit de overige schakers uit finalegroep C, samen met de spelers uit de finalegroepen D, E en F, alsmede de twee hoogste uit finalegroep G. De overigen (de overige spelers uit finalegroep G, alsmede de finalegroepen H en I) beginnen volgend jaar in de DERDE GROEP.

MOCHT U NU AL WETEN DAT U NIET AAN DE FINALEGROEPEN MEEDOET, OF ALS U NU AL WEET DAT U ENKELE WEKEN IN DE FINALERONDEN NIET KUNT KOMEN, MELDT DAT DAN ZO SNEL MOGELIJK AAN UW WEDSTRIJDLEIDER! DEZE KAN DAAR DAN REKENING MEE HOUDEN BIJ HET OPSTELLEN VAN HET WEDSTRIJDSHEMA.

Gerhard Eggink

KOMPETITIEPERIKELN

Naar aanleiding van de discussie tijdens de laatste jaarvergadering over de Interne Kompetitie en de belofte deze discussie via het klubblad voort te zetten is dit stuk geschreven. Want een wijziging in het reglement voor onze Kompetitie treft ons allen, en ieder lid moet daar zijn mening over kunnen uiten. Vandaar.

Om te beginnen: waaraan moet een Reglement voor de Interne Kompetitie voldoen? Op een rijtje ziet dat er als volgt uit:

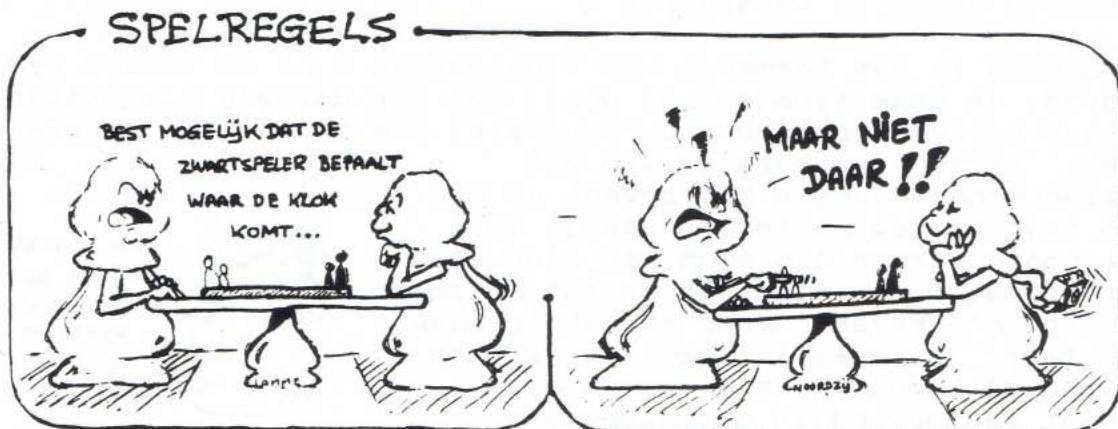
1. Nieuwe leden moeten eenvoudig ingepast kunnen worden; leden moeten ook vrij eenvoudig uitgeschreven kunnen worden.

2. Het moet niet moeilijk zijn om een keer af te zeggen; iedereen kan wel eens een keertje niet komen in verband met ziekte, vakantie of 'geen zin'.

3. De externe kompetitie moet inpasbaar zijn; eventueel kan men er ook voor kiezen dat niet te doen, maar aangezien vele wedstrijden op dinsdagen worden verspeeld wordt dat wel moeilijk.

4. De Kompetitie moet voor iedereen zo aantrekkelijk en spannend mogelijk zijn; d.w.z. dat er voor iedereen gedurende het hele seizoen iets 'te behalen' moet zijn (zoals bijvoorbeeld promotie naar een hogere groep, het halen van een finalegroep hoger dan het voorafgaande jaar, etc.), maar ook dat spelers die niet aan de finalegroepen meedoen toch lang mee kunnen spelen, en er niet al na 16 ronden uitliggen.

5. De resultaten van de Kompetitie (zoals bijvoorbeeld de eindstand) moeten een goed beeld geven van de speelsterkteverdeling binnen onze club, en het systeem moet vooral eerlijk zijn.

Naar onze mening voldoet het huidige Kompetitiereglement aardig aan de bovengestelde eisen, hoewel er hier en daar een paar dingetjes zijn die wel beter kunnen. In het kort:

a. De puntenwaardering voor de Externe Kompetitie is hier en daar redelijk scheef; men krijgt extern bijvoorbeeld zware tegenstanders te bestrijden, en als dan na zware strijd de winst is behaald levert het minder punten op dan winst op een 'makkelijker' tegenstander in de Interne. Andersom kan natuurlijk ook....

b. De titel 'clubkampioen' wordt behaald in een kompetitie over zeven partijen (finalegroep A), en niet over een geheel seizoen; hoewel dat de spanning er lang inhoudt heeft dat ook zijn schaduwzijden.

c. Afgebroken partijen worden momenteel gearbitreerd als ze niet

uitgespeeld kunnen worden; dit is een vreselijke regel, maar dat kan helaas op het moment niet anders. Wel zal de H.S.B. volgend seizoen worden verzocht op de avonden voor afgebroken partijen geen wedstrijden meer te plannen, waardoor dit probleem minder nijpend wordt, maar het zal toch altijd nodig zijn. Want niemand wil terug naar de situatie waarin partijen uit de eerste ronde na de 24e ronde nog moeten worden uitgespeeld....

d. Het is momenteel niet mogelijk zich op de komende tegenstander voor te bereiden; een gevolg van de mogelijkheid om tot dinsdagavond 19.00 uur af te zeggen. Wordt dit als een ernstig gemis gezien ?

Uiteraard zijn er nog wel meer bezwaren op te noemen tegen het huidige Kompetitiesysteem, maar men moet wel inzien dat zo'n systeem (iedere club speelt het weer anders) een kompromis is, de beste samenstelling van de diverse belangen die meespelen. In het verleden zijn er dan ook al vele voorstellen geweest, uitgetoetst, verworpen of gewijzigd, doorgezet, mislukt of gelukt, weer gewijzigd of in het huidige Kompetitiereglement terug te vinden. We hebben in een grote groep gekeizerd, externe wedstrijden altijd voor een punt laten meetellen (niet eerlijk tegenover de spelers die niet extern spelen), alle borden voor een externe wedstrijd gelijk laten waarderen (niemand wilde meer aan bord 1 zitten); degradatie hebben we gehad, en er zijn nog veel meer varianten uitgetoetst.

Om eindelijk eens de discussie rond de Interne Kompetitie goed op te zetten in plaats van dat men op de jaarvergadering wordt gekonfronteerd met enige wijzigingsvoorstellen volgen hieronder enkele mogelijke wijzigingen in het Reglement. Men moet echter bij iedere mogelijkheid de voordelen van die wijziging afzetten tegen de huidige situatie; wordt de Kompetitie er beter van, of is het wellicht helemaal niet nodig om het huidige Kompetitiereglement te veranderen ?

MOGELIJKHEID 1: Het formeren van finalegroep A na de tweede cyclus i.p.v. na de derde; in deze finalegroep wordt dan een dubbele competitie gespeeld (gelijk aan het verworpen bestuursvoorstel van de laatste jaarvergadering). Voordelen: 'eerlijker' behalen van het clubkampioenschap (punt b hierboven) en men weet van tevoren tegen wie men speelt (d); nadelen: voor degenen die zich net niet voor de eerste finalegroep plaatsen is het seizoen verder niet interessant meer en het inpassen van de Externe is redelijk moeilijk (punten 4 en 3 hierboven). Voor de spelers in deze groep geldt dan bovendien dat afzeggen moeilijker is geworden (2).

...HIK... EN BIJ GELIJK...
EINDIGEN BESLIST HET...
SONNE BONNE BERECHTER.
... SYSTEEM ... HIK...

MOGELIJKHEID 2: Het formeren van een grote finalegroep A, bestaande uit 16 spelers, waarin een enkele competitie wordt gespeeld. Voordelen: een 'eerlijker' clubkampioen (b) en men weet weer tegen wie men speelt (d), nadelen: inpassen van de externe competitie is weer moeilijk (3), groep 1 wordt zo wel erg klein en daardoor niet interessant meer (4).

MOGELIJKHEID 3: Het opnieuw invoeren van degradatie van de onderste vijf, drie of twee van de groepen 1 en 2 naar de groepen 2 en 3, respectievelijk. Voordelen: het seizoen wordt weer interessanter voor de degradant (eindelijk weer kansen op winst) en voor de groep waarin hij komt te spelen (4); tevens wordt de vorming van een te kleine groep in de loop van het seizoen voorkomen, zoals nu Groep III te klein is voor een goed funktionerend Keizersysteem. Nadeel: bij de indeling kan dan een paring

ontstaan die wel heel erg scheef is waardoor spelers al snel met hun partij klaar zijn (4).

MOGELIJKHEID 4: Het spelen van vier periodes, en het schrappen van de finalegroepen. Voordeel: een 'eerlijker' klubkampioen (b); nadelen: de Kompetitie wordt voor de overige spelers nauwelijks interessanter meer, en de spanning kan er halverwege al af zijn (4).

MOGELIJKHEID 5: Het meetellen van de voorronden-resultaten in de finalegroepen, in een of andere vorm. Voordeel: een betere eindranglijst van de hele klub (5), maar een belangrijk nadeel is dat er voor degene die zich als achtste plaatst voor een finalegroep niet veel meer te beleven is (4).

MOGELIJKHEID 6: Het veranderen van de waardering voor de externe Kompetitie in die zin, dat winst, remise en verlies in een externe wedstrijd zullen worden gewaardeerd op 3/3, 2/3 en 1/3 respectievelijk van het eigen waardecijfer. Wordt hierdoor bezwaar a. weggenomen?

Uiteraard zijn er nog vele, vele andere mogelijkheden om de Kompetitie te veranderen: vier cycli van zes ronden, uitvluggeren van partijen als ze na 40 zetten nog niet beeindigd zijn, met z'n allen in een grote groep spelen, etcetera, etcetera. Ook is het uiteraard mogelijk om enkele mogelijkheden te combineren. Het doel van dit stuk is alleen maar om de discussie aan te zwengelen: denk er eens over na, en kom met uw reactie of uw eigen voorstel naar de mij toe: ik ben erg benieuwd naar alle reacties. Aan de hand van de reacties die wij hierop ontvangen zal het bestuur zich verder beraden.

Gerhard Eggink

'...Ik, als straatvechter-schaker, weet het eigenlijk niet precies. Het is toch maar een spelletje?....', J.H. Donner, in 'Vals Spel', 1978.

De externe competitie.

Nu de externe competitie zijn eind nadert, kunnen we een voorlopige balans opmaken.

Het eerste team:

Het eerste team verkeert nog steeds in degradatie gevaar. De laatste drie wedstrijden zullen beslissend zijn. Promotie heeft hierbij het lot in eigen hand, omdat ze nog tegen twee mede degradatie kandidaten moeten spelen.

De stand:

1. Cap a/d IJssel	10 (29½)	6. Spijkenisse	5 (21½)
2. Volmac R'dam	10 (28)	7. Shah Mata	4 (20½)
3. De Pion	8 (30½)	8. Terneuzen	4 (20½)
4. De Ooievaar	7 (25½)	9. HWP	4 (19)
5. SO-81	5 (22)	10. Promotie	3 (23)

Het tweede team:

Met nog twee wedstrijden voor de boeg, heeft Promotie-2 eindelijk weer eens uitzicht op promotie naar de promotie-klasse. De wedstrijden tegen DD-5 (mede promotie kandidaat) en Prometheus moeten dan wel gewonnen worden.

Het derde team:

Het derde team blijkt zich dit jaar uitstekend in de 1e klasse B te kunnen handhaven. Met een score van 50% neemt ze een goede middenpositie in.

Het vierde team:

Door het verlies tegen Wassenaar-2 is de koploper SHGP-2 twee punten uitgelopen op Promotie-2. Doordat de krachtverschillen in deze klasse erg klein zijn, zijn verrassingen in de laatste twee ronden niet uitgesloten.

Het vijfde team:

Het vijfde team heeft het erg moeilijk om zich in de tweede klasse te handhaven. Toch is er een duidelijke stijging in de prestaties waar te nemen. Of dit voldoende is om de degradatie te ontlopen zal in de laatste twee ronden moeten blijken.

Het zesde team:

Verwacht werd dat het zesde team zich vrij eenvoudig in de derde klasse zou kunnen handhaven. Dat de realiteit anders is, blijkt inmiddels wel uit het competitie verloop. Tot op heden werden alle wedstrijden verloren. Doordat Ooievaar-9 zich heeft teruggetrokken bestaat er nauwelijks gevaar dat er een team in de 3e klasse C moet degraderen.

Het zevende team:

De zegereeks van de jeugd werd tegen Colectief (de koploper) in eens afgebroken. Door de nederlaag ($6\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$) heeft Colectief nu drie wedstrijdpunten voorsprong en zijn daarmee onbereikbaar geworden voor de concurrenten.

Toch moet vastgesteld worden dat de Promotie jeugd een zeer goed seizoen achter de rug hebben en dat we ook in de toekomst nog veel van ze mogen verwachten.

Enkele kwantitatieve gegevens:

Aantal gespeelde partijen: 230
Aantal wedstrijdpunten : 30 - 40
Aantal bordpunten : $141\frac{1}{2}$ - $138\frac{1}{2}$.
Aantal invallers : 29

Ondanks het feit dat Promotie meer dan 50% van de bordpunten heeft binnengehaald is dit nog niet in wedstrijdpunten tot uitdrukking gekomen. De reden hiervoor is dat een relatief groot aantal wedstrijden net werd verloren ($3\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$).

wedstrijdleider extern.
Piet de Wals

De KNSB-Bekercompetitie.

Op 20 januari j.l. heeft een team van Promotie deelgenomen aan de KNSB-bekercompetitie. Evenals vorig jaar troffen de Promotie spelers het niet. In de eerste ronde moest aangetreden worden tegen 1e klasser Charlois/Europoort. De wedstrijd werd eervol door Promotie verloren.

De uitslagen:

Bord 1	D. de Wit	- M. Mostert	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
2	C.M. v Drunen	- B. Bannink	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
3	M. de Wit	- H. Noordhoek	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
4	J.P. Bogers	- N. Bos	1-0

EEN BOOSAARDIG SPROOKJE.

In het verre land van Bombastie is het schaakspel taboe. Het is er eenieder streng verboden een schaakspel in huis te hebben, het spel te spelen of zelfs maar over het spel te dromen. Wie deze geboden overtreedt wordt streng gestraft, zonder aanzien des persoons: man, vrouw of kind, boer, burger of edelman, steuntrekker of miljonair.

Soms is er wel eens een Bombastiaan die in een ver land het schaakspel heeft geleerd, het meeneemt naar Bombastie en het heimelijk propageert. De onverlaat eindigt steevast in vier delen aan de stadspoorten van de hoofdstad Knots.

Buitenlanders vragen wel eens heimelijk hoe dat toch zo gekomen is, maar een antwoord krijgen zij niet. De bewoners lopen paars aan en wijzen deze vreemdelingen hardhandig de deur. Eens eindigde een heel onderzoeksteam van buitenlanders aan de stadspoorten van Knots. Ze waren te vasthoudend geweest.

Toch wist eens een nieuwsgierige het geheim te weten te komen van een wankelmoedige Bombastiaan. Hij moest zijn vrouw uitlenen aan de goedgunstige, hem tien vaten Rijnlandse wijn inschenken en hem drie honderd Bombastiesche dukaten offreren (het gemiddelde jaar-salaris van een plaatselijke geheim agent) en de deuren en vensters moesten hermetisch gesloten worden. Zwetend en op zachte toon deed de Bombastiaan zijn gruwelijk verhaal. Ik zeg niet hoe, ik zeg niet van wie, ik zeg niet voor hoeveel, maar ik ben het verhaal te weten gekomen. Ik weet waarom het schaakspel in ongenade is geraakt in het verre land van Bombastie. Men heeft mij enigszins schadeloos gesteld en daarom doe ik hier kond van mijn wetenschap. Maar U moet beloven, plechtig beloven het verhaal niet verder te vertellen. Want de arm van de potentaat van Bombastie reikt ver.

Ten tijde van mijn verhaal regeerde in Bombastie de gevreesde Impotentius I en in het buurland Kwaak regeerde de niet minder gevreesde Bal I. Impotentius en Bal waren broers, beide door usurpatie aan de macht gekomen, beide van zwarte gevoelens jegens elkaar vervuld. Elke dag liepen zij langs de schutting die beide landen van elkaar scheidde en riepen elkaar de kwaadaardigste verwensingen toe. Deze zogenaamde 'schuttingtaal' was te vreselijk om hier weer te kunnen geven, vilein en godslasterlijk. De broers poogden zich zo af te reageren en -het moet gezegd- aanvankelijk lukte dat uitstekend. Maar op den duur kon dat eeuwige getier niet meer bevredigen. Een oplossing werd gezocht voor het probleem, maar dat was niet eenvoudig. Nu had je kunnen

verwachten dat uiteindelijk de potentaten Impotentius en Bal legers op elkaar zouden afsturen, zoals toen wel gebruikelijk was. Maar dat gebeurde niet. De veldmaarschalk van Impotentius was meestal dronken en zijn soldaten dobbelden, zopen, en damden. De kolonel van Bal zat meestentijds in het koninklijk bordeel en zijn vechtjassen kaartten, dronken priklimonade en speelden tric-trac. Nee, met zulke legers win je de oorlog niet en Impotentius en Bal begrepen dat ook wel. Het moest anders.

Op een kwade dag kwam de vrouw van Impotentius, een onbevredigde en in het leven teleurgestelde taart, op het idee om dan maar een namaak-oorlog te laten uitvechten. Dit was een lumineus idee, maar hoe moest het uitgewerkt worden? Nadat een commissie was benoemd, gebeurde er eerst een lange tijd niets. Toen, na vele maanden, kwam de commissie met een voorstel. Men zou Bal voorstellen om op een grasveldje in niemandsland de vete uit te vechten door middel van een schaakpartij met levende stukken. Het idee vond bijval van Impotentius en Bal, die beiden verwoede schaakspelers waren. Maar omdat niets aan het toeval overgelaten kon worden stelde Bal voor dat er een groot aantal partijen gespeeld zouden worden. Impotentius en Bal kwamen overeen dat er tien lange jaren elke dag een partij met levende stukken gespeeld zou worden. Ieder zou op een verhoging zitten naast het bord en aanwijzingen geven. De boeren, burgers en buitenlui zouden het spelmateriaal vormen en speciaal de koninginnen van het spel zouden gerecruteerd worden uit de mooiste Thracische slavinnen. De eerste partij werd gespeeld op een druilerige januari-dag van het jaar Daar traden de legers aan. De pionnen met slaggers-messen gewapend, de torens bemand met boogschutters, de paarden opgezadeld met knotszwaaiende houwdegens, de lopers van net en drietand voorzien en de koningen uitgerust met een speer. De dames waren voorzien van een dolk en zij droegen in de beste traditie van Thracische slavinnen alleen een piepklein broekje. De partij begon. De witte boer des konings deed twee schreden. Insgelijks deed de boer des anderen konings. Vervolgens deed de boer des lopers des konings twee schreden. En toen gebeurde het. De zwarte boer des konings sloeg met een welgemikte slag het hoofd af van de ongelukkige boer des lopers des konings. Het bloed kroop waar het gaan kon en twee hulpjes droegen de twee delen van de boer des lopers des konings haastig van het veld. Die dag was het een gezwaai der zwaarden, gefluit der pijlen, een dof gekraak der botten, een zuchten, piepen, sissen, huilen, krijzen en een stromen van bloed. Toen men tot remise besloot was het speelveld rood en twee koningen alsmede een enkele randboer verlieten in shocktoestand het veld.

Desgelijks geschiedde de dag daarop en de dag daarop en toen weer en nog eens en.....er waren niet genoeg Thracische slavinnen, want zij plachten elegant te sneuvelen en speciale strooptochten moesten ondernomen worden naar het verre Thracie. Karrevrachten Thracische slavinnen werden aangevoerd en zij lieten zuchtend hun ellendige leventjes.

Zo ging het tien lange, lange jaren. De bevolking dorst niet te protesteren en het land werd ontvolkt. De boerenstand leed vreselijk en het graan stond weg te rotten op de velden en de koeien stierven en een grote hongersnood kwam over het land. Impotentius en Bal hadden schik in dit alles en begonnen allengs minder schuttingtaal jegens elkaar te gebruiken. 'Koning slaat looper e3' kraaide Impotentius en een speer boorde zich door de beteuterde raadsheer-voor-een-dag. 'Paard slaat boer d5' gilte Bal opgewonden en voegde er met overslaande stem aan toe dat Impotentius een prima zet had gedaan. Een knots daalde neer op de schedel van d5 en de schedel kraakte akelig en de broers begonnen elkaar te waarderen. Na tien jaren waren de broers nader tot elkaar gekomen. Maar de aanvoer van Thracische slavinnen stokte, en het werd steeds moeilijker broodjes kaas aan de beide potetaten te serveren terwijl zij in het spel verdiept waren. Toen besloten zij er maar mee op te houden. 'Weet je nog die partij met dat dameoffer !?' brulde Impotentius naar Bal, want dameoffers vond hij heel mooi. 'Herinner je je nog dat dubbele loperoffer van zes jaar geleden !?' riposteerde Bal. Staatszaken interesseerden de broers allang niet meer en van hun vrouwen hadden zij zich allang ontdaan door die een keertje mee te laten spelen toen de slavinnen toevallig even op waren. Uiteindelijk verlieten de broers op een gure novembernacht zwaar-gearmd het land. Van hen is nooit meer iets vernomen. Maar de inwoners van Bombastie stelden orde op zaken en dat kostte hen vele, vele jaren. En zij namen wetten aan dat het schaakspel nooit meer gespeeld zou mogen worden en dat geen schaakbord en geen schaakstuk meer in Bombastie aangetroffen mochten worden. En dromen over het schaakspel, dat mocht ook niet.

En zo is thans de situatie in Bombastie en het land is gelukkig.

MN

DE WEERBARSTIGE TOREN

Toreneindspelen bieden de schaker alles wat hij zich kan wensen. List en bedrog strijden met elkaar om voorrang. Een subtiele verandering in de stelling kan het verschil betekenen tussen winst, remise en verlies. Uit de schaakliteratuur enkele voorbeelden.

Cheron geeft bij de theorie van de toreneindspelen de volgende boeiende inleiding. Tarrasch heeft een remisestelling (Tarrasch-Bluemich (Breslau 1925) Wit: Kh3, Ta5, ph5, zwart: Kb2, Tb4, pa3) en wat doet hij? Hij geeft op! Bogoljubow bereikt door een fout van Thomas een winststelling (Bogoljubow-Thomas (Hastings 1922) Wit: Kc5, Th7, pc6; zwart: Ke8, Ta6, pa2). Wat speelt hij? Hij biedt remise aan!

Fischer verhaalt in zijn 60 beste partijen hoe Olafsson hem tijdens een kandidatentoernooi uitschold toen hij in een toreneindspel iedere paar seconden een zet deed tegen Gligoric (Gligoric-Fischer Bled-Zagreb-Belgrado (1959) Wit: Kb6, Tc1, pb4; zwart Kd7, Th8, pb5) en zo een verloren positie bereikte. Alleen omdat wit S3.Tc1-c7! miste slaagde Fischer erin zich staande te houden.

Donner houdt het in De Koning op een godswonder toen hij tegen Ghitescu een verloren staand toreneindspel won. Donner-Ghitescu (Wijk aan Zee 1974): Wit Kh3, Tg5, pb3, c4, d5, g4; zwart Kf6, Ta2, pa7, b7, c7, d6, f4, h5.). Hij relativeerde dit vermoeden door op te merken dat de echte schaker zijn spel als een kansspel behoort te spelen.

De tijden blijken niet te veranderen. In de recente schaakliteratuur kwam ik een stelling tegen die ik op het bord heb zien ontstaan. Nepveu bereikte een gewonnen toreneindspel (Nepveu - Janse (Terneuzen, 1988) Wit: Ke4, Td4, pe3, f2, g4, h5; zwart: Kf7, Tc7, pe6, g5, h6). Wat deed Nepveu? Hij dacht na! Waar zal hij aan gedacht hebben? Aan de terugreis naar Zoetermeer? Aan zijn toreneindspel tegen van der Tol? Aan de playgirlclub die we onderweg passeerden? Aan zijn desolate conditie? Zijn gedachten waren niet te peilen. Ik gaf hem in overweging door te spelen. De Wals wilde wel op hem wachten. Ik werd verwacht op een verjaardag. Maar nee, hij besloot plotseling tot remise. Hij vertrouwde zichzelf niet meer.

Enige kennis van toreneindspelen is geen overbodige luxe om de eigen kansen positief te beïnvloeden.

In de afgebroken posities van de volgende twee partijen kreeg ik de kans enkele subtiliteiten van de weerbarstige toren op mijn gemak thuis op het spoor te komen.

Mijn partij tegen Kalkwijk had een voor mij ongunstig verloop gehad, hetgeen nog te zien is aan de diagramstand. Na het afbreken wikkelde Kalkwijk af naar een schijnbaar eenvoudig gewonnen dubbel toreneindspel. Ik veerde op. Er was weer hoop.

J. Kalkwijk - J.W. Meijer (1985)

44. -- c5-c4!

De pionwinst waar wit op hoopte blijkt illusoir. Na 45. Tf5 Td8! 46. f4 g4 is remise niet te vermijden. De zwarte torens geven op de tweede rij eeuwig schaak.

45. Td5-d7 Kg7-g8 46. b5-b6 Ta2-b2

47. b6-b7 Tc8-b8 48. Tc1xc4 Tb2xb7

49. Td7xb7 Tb8xb7

Nu had wit het zwart met 50. g4! nog zeer lastig kunnen maken. De volgende zet ligt echter voor de hand.

50. Tc4-c5 Tb7-b1 51. Kf1-f2 Tb1-b2

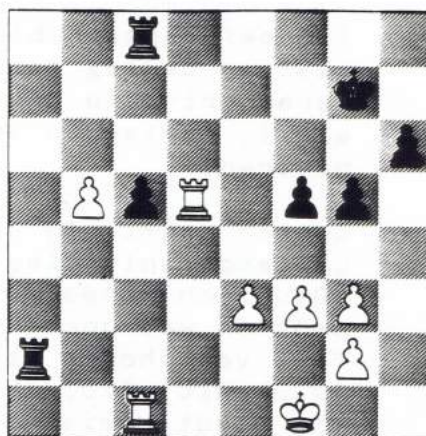
52. Kf2-g1 Tb2-b1 53. Kg1-h2 Tb1-b3

54. Tc5xf5 Tb3xe3 55. f3-f4 g5xf4

56. g3xf4 Kg8-g7

Deze stelling was in mijn analyses voorgekomen. Een vluchtige beoordeling had de juiste indruk gewekt dat de zwarte pion het beste op h6 kon blijven staan. De finesses van deze stand had ik echter niet kunnen doorgronden.

Hoe lastig deze stelling is blijkt ook uit het feit dat Petrosjan in Bled-Zagreb-Belgrado (1959) zo'n eindspel van Olafsson verloor (Wit: Kg3, Tb6, ph3; zwart Kh8, Ta4, pf6, g7).

Kalkwijk overwoog zijn kansen en besloot op zoek te gaan naar de verloren gegane winst.

57. g2-g3 Kg7-g6 58. Tf5-a5 Te3-b3 59. Kh2-h3 Tb3-c3 60. Kh3-g4

Tc4-c6 61. Ta5-a5 Tc6-b6 62. Te5-e4 Tb6-a6 63. Kg4-f3 Ta6-b6

64. g3-g4 Tb6-a6 65. Te4-e3 Ta6-b6 66. Kf3-g3 Tb6-b1!

Door de witte koning vanaf de onderste rij met schaakjes te bestoken kan zwart voorkomen dat deze zijn stelling binnendringt.

67. Te3-e6 Kg6-g7 68. f4-f5 Tb1-f1 69. Te6-e7 Kg7-g8 70. Te7-a7

Kg8-h8 71. Ta7-a4 Kh8-g7 72. Ta4-f4 Tf1-a1 73. Tf4-f3 Ta1-b1

74. Tf3-d3 Tb1-f1 75. Td3-e3 Kg7-f6 76. Kg3-g2 Tf1-f4 77. Te3-e6

Kf6-g7 78. Te6-g6 Kg7-h7 79. Kg2-g3 Tf4-f1 80. Tg6-e6 Kh7-g7

Afgebroken.

Dit type stelling bleek in de eindspelboeken voor te komen.

(Smyslov - Keres (1949) Wit: Kb2, Tg8, pa3; zwart Ka5, Tf4, pb5, c4). Kalkwijk stemde dan ook vlot met remise in toen ik hem dit later vertelde.

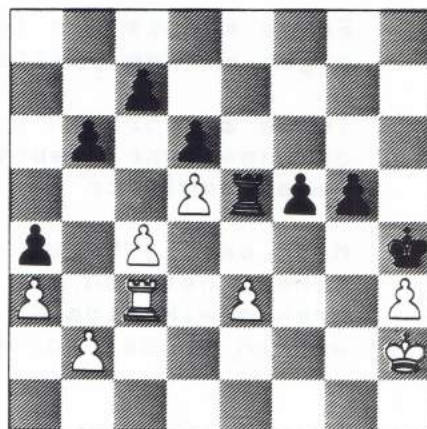
De tweede partij is eveneens uit de interne competitie. Bij het afbreken had zwart, zo bleek uit de analyse, winnend voordeel.

M. Nepveu - J.W. Meijer (1985)

41. b2-b3 a4xb3 42. Tc3xb3 Te5-e4

43. Tb3-c3 g5-g4 44. h3xg4 Te4xg4!

De sleutelzet van de zwarte winstvoering. De witte koning wordt afgesneden van zijn andere troepen.

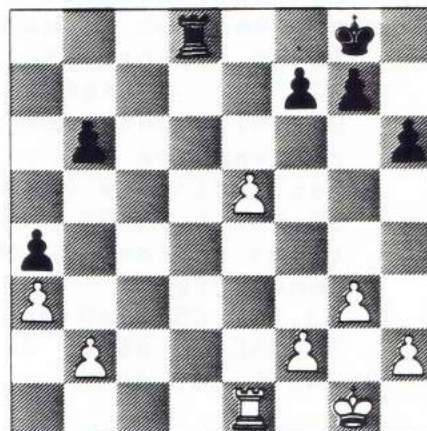
45.Tc3-c2 Kh4-g5 46.Tc2-g2 Kg5-f6! Torenruil leidt tot een voor zwart gewonnen pionneindspel. 47.Tg2-c2 Kf6-e5 48.Tc2-c1 Ke5-e4 49.Tc1-f1 (Fraaiër is 49.Tc3 Kf3 50.Kh1 Kf2! dreigt mat, zodat zwart een pion en de partij wint.) 50. Tg4-g5 wit geeft op.

De ervaring die ik met deze toreneindspelen opgedaan had kwam mij goed van pas tijdens de volgende partij uit de gedenkwaardige wedstrijd die Promotie in en tegen Rijswijk speelde. Gedenkwaardig omdat we niet iedere keer met 7.5 tegen 0.5 winnen.

J.W. Meijer - N.Jansen (Rijswijk) (1986)

Het toreneindspel, zie diagram, geeft wit goede kansen. Eenvoudig is het echter nog niet. De methode die wit aanwendt is het doen van zetten die zwart steeds weer dwingen tot nadenken over zijn volgende zetten. Uiteindelijk vergaloppeert hij zich en wit kan eenvoudig winnen. Psychologische oorlogsvoering kan geen kwaad in toreneindspelen.

28.Te1-e4 b6-b5 29.Kg1-f1 Kg8-f8
30.Kf1-e2 Kf8-e7 31.f2-f4 Ke7-e6
32.Te4-b4 Td8-d5

De zwarte toren op de vijfde rij hindert wit in hoge mate. Het manoevreren begint. Wit creëert voortdurend kleine dreigingen die zwart tracht te pareren.

33.Ke2-e3 f7-f6 34.e5xf6 Ke6xf6 35.Ke3-e4 Kf6-e6 36.g3-g4 g7-g6
37.h2-h3 Td5-c5 38.Ke4-d4 Tc5-d5 39.Kd4-e4 Td5-c5 40.Ke4-e3
Ke6-d7 41.Ke3-d3 h6-h5 42.Tb4-e4

De witte toren snijdt de zwarte koning af en tracht binnen te dringen. De witte koning verhindert de zwarte toren hetzelfde te doen.

42. -- h5xg4 43.h3xg4 Kd7-d6 44.Te4-e8 Tc5-c4 45.Te8-e4 Tc4-c5
46.g4-g5 Tc5-f5 47.Kd3-d4 Kd6-d7 48.Kd4-e3 Tf5-f8 49.Te4-e5
Tf8-b8 50.f4-f5 g6xf5 51.Ke3-f4 b5-b4 52.g5-g6 b4xa3 53.b2xa3
Kd7-d6

Wit staat gewonnen. Hij maakt het zichzelf echter lastiger dan noodzakelijk. Zo zag ik de negenenvijftigste zet van zwart bijvoorbeeld totaal over het hoofd.

54.Te5-e3 Tb8-f8 55.Te3-e1 Kd6-d7 56.Te1-e5 Kd7-d6 57.Te5xf5
Tf8-g8 58.Kf4-g5 Kd6-e7 59.Kg5-h6 Tg8-h8 60.Kh6-g7 Th8-h3
61.Tf5-e5 Ke7-d6 62.Kg7-f6 Th3-g3 63.Te5-g5
Tg3-f3 64.Tg5-f5 Tf3xf5 65.Kf6xf5 Kd6-e7 66.Kf5-e5 Ke7-f8
67. Ke5-f6 Zwart gaf op.

Oppervlakkigheid is bij toreneindspelen vaak funest. Stellingen mogen eenvoudig lijken, ze zijn het vaak niet. Nepveu was vol vertrouwen over de afloop van zijn afgebroken stelling tegen van der Tol. Remise! Wie zou het wagen hem tegen te spreken?

Er zijn voor zwart echter nog enkele klippen te omzeilen alvorens hij de remisehaven op kan zoeken.

J. van der Tol - M. Nepveu (1988)

45. -- Kf5-g6?!

De afgegeven zet. Van der Tol

gaf 45. Tg6 als sterker aan.

46.Kf3-e3 Tc6-c5 47.Ke3-d4 Tc5-a5

48.Tg4-g3 Ta5-c5 49.Kd4-c3 Tc5-a5

50.Kc3-b4 Ta5-c5 51. a3-a4 Tc5-a5

52.Tg3-d3

Listig. Wat moet zwart doen? Het opgeven van de damevleugelpionnen lijkt onaantrekkelijk.

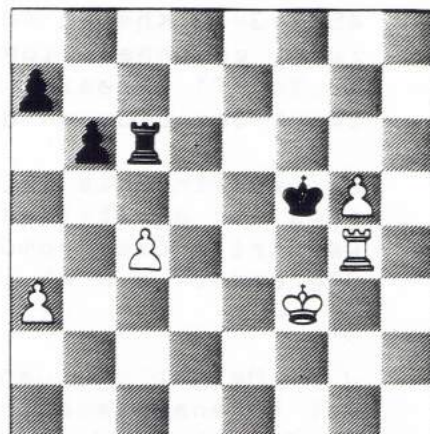
52. -- Kg6xg5?

De enige zet voor zwart is 52.Tg5, een zet waarmee hij zijn damevleugelpionnen opgeeft. Dit is echter het geringste kwaad. Na 52. Td6 Kf7! 53. Td7 Ke8 54. Ta7 Kd8 55.Tb7 Kc8 56. Tb6 Kc7! bereikt zwart een positie die theoretisch remise is. Na de gespeelde zet is het voor wit verder eenvoudig.

53.Td3-d5! Ta5xd5 54.c4xd5 a7-a6 55.a4-a5 b6xa5 56.Kb4xa5 Kg5-f5

57.Ka5-b6 a6-a5 58. d5-d6 en

Zwart gaf op.

Een eindspel dat aardig aansluit op hetgeen ik in het begin van dit artikel geschreven heb is het volgende. Noordhoek en zijn tegenstander waren zichtbaar geïnspireerd door de draaiorgel en drumband die ons tijdens de schaakwedstrijd tegen de Ooievaar, in de bridgesociëteit aan het Noordeinde te Den Haag, de gehele middag vermaakt hadden. Een intrigerend toreneindspel met kansen voor beiden stond op het bord.

H. Noordhoek - E. Maartense (De Ooievaar) (1988)

33. Tc6

Interessant. Ik had niet meteen door wat het witte plan achter deze zet was.

33. -- d4

Deze pion baarde me nogal zorgen.

Wie stond er eigenlijk gewonnen?

34. Te6

Zo dat was de bedoeling van wit.

34. -- Kd2?

De witte toren was onaantastbaar.

Correct is echter 34. Kc2 35. Te7

Td6 36.Tf7 d3 37.Te7 d2 38.Te2

Tf6 39.Kf4 Kc1 40.Td2 Kd2 41. Ke5

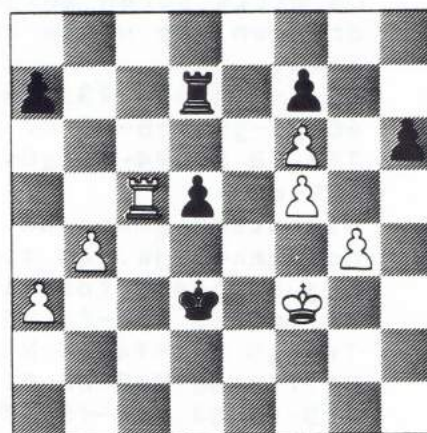
met remise.

35. Te7 Td6 36. Tf7 d3

Noordhoek, Maartense, Nepveu en ik dachten na. Wat nu?

37. Kf4?

Noordhoek gokt verkeerd. Juist was 37.Tc7! Tf6 38.Td7 h5 39. Ke4 en wit wint. Of 37. Tc7! Kd1 38. f7 Td8 39. Kf2! en wit wint.

37. Ke2?

Zwart mist een opgelegde kans. 37. Ke1! 39. Tc7 d2 38. f7 d10
39. f8D geeft wit niets meer te hopen.

38. Te7?

Na 38. Tc7! heeft wit het heft weer in handen.

38. Kf2?

Na 38. Kf1! f7 39. d2 f8D 40.d1D Te4 is de remise een feit.

39. Tc7!

Eindelijk!

39. Kf1 40. Tc1

Wit won.

Zoals Donner al aangaf is schaken zonder zwendel en bedrog geen schaken.

Bij toreneindspelen blijkt het te lonen om van (on)verwachte mogelijkheden gebruik te maken. Voor op- of remise geven is het bijna altijd te vroeg. Een laatste voorbeeld uit de praktijk. Het lijkt overigens wel of de duivel in het spel is, want Nepveu is er weer bij betrokken.

M. Nepveu - B. Bannink (1988)

Zwart had als zet 41. Kf5-g4?!

afgegeven. Bannink liet mij zien waarom deze zet van twijfelachtige waarde is.

42. g5-g6! Kg4-h4

Of 42. Th3 Kg2 43. Tg3 Kf2 44. Kh4

Tf4 45. Kh3 Tf3! en zwarts stelling is hopeloos.

43. Tf6-f4 Kh4-g5 44. g6-g7 Kg5xf4

45. g7-g8D

Wat nu? Een totaal andere stelling is op het bord verschenen. Hoe moet zwart zich verdedigen? Het ligt voor de hand om een vesting op te bouwen.

45. Te3 46. Df7 Ke4 47. Dh5 Kd3 48. Dc5 Te2 49. Kg3 Te3

50. Kf4 Te4 51. Kf5 Te3 52. Dc1 En we bereiken stelling 1446 van Cheron. Wit wint ongeacht wie aan zet is. Bijvoorbeeld 52.

Te8 53. Da3 Ke2! 54. Da4 Tf8 55. Ke4 d3 56. Db5 Td8! 57. Dh5 Kf1 58. Ke3 en wit wint.

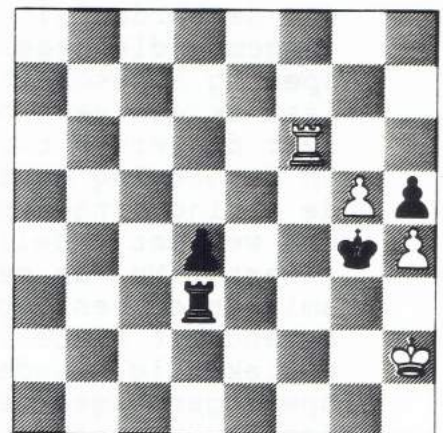
Beter lijkt het om onmiddellijk met de d pion op te rukken.

45. Td2 46. Kh3 d3 47. Df7 Ke3 48. Dh5 Te2 49. Dc5 Kd2

50. Kg3 Te3 51. Kf4 Te2 52. Dc4 En we bereiken stelling 1448 van Cheron. Wit wint ongeacht wie aan zet is. Bijvoorbeeld

52. Te1 53. Da2 Kd1 54. Kf3 Kc1 55. Dc4 Kd2 56. Db4 Kd1 57. Db2 en wint.

De kansen die wit in zijn schoot geworpen kreeg benutte hij niet. Zonder verder te spelen gaf hij de partij remise.

Hans Meijer.

DOCTOR DOCEERT:

I. De opbouw van een openingsrepertoire.

Dit wordt het eerste in een heeeeeeele reeks van artikelen over de technische aspecten van ons mooie spel. De schaakpartij begint bij de opening, welnu ik zal hier eens grondig mijn allesverzengende licht over laten schijnen. Commentaar op, vragen naar aanleiding van, scheldkanonnades over alles wat ik hier schrijf zijn mogelijk, maar ik sta niet voor de gevolgen in. Degenen die mij wat langer kennen weten dat zij bij domme opmerkingen met fysiek geweld kunnen rekenen. Zag U laatst Eggink niet met zijn verwrongen koppie ? Goed zo.

Dat de openingsfase van een schaakpartij maar heel moeilijk overgeslagen kan worden mag ik bekend veronderstellen. Dit is een van de harde feiten des levens. Hoe vaak verzucht niet de jongeman die regelmatig binnen twintig zetten verliest dat de opening afgeschaft dient te worden ! Helaas, het gaat niet. Laat ik dan eens bekijken wat er moet gebeuren om de ongelukkige over de eerste twintig zetten heen te helpen.

In de opening gaat het erom de legers op te stellen zodanig dat de strijd aangevangen kan worden met goede kansen op succes (Wit) dan wel met redelijke kansen op redding van het vege lijf (Zwart). Nu kan men wel willekeurig wat pionnen naar voren smijten en een looper op- pak 'm beet- b5 planten, maar dit alles garandeert niets-ik herhaal:-niets, wanneer deze zetten willekeurig, zonder diepergaand plan geschieden. Alle 'erkende' openingen jagen dan ook een doel na en de schaakstudent doet er dan ook verstandig aan om van de openingen in de eerste plaats de algemene doelstellingen te leren begrijpen. Daarna kan hij ook nog eens wat variantjes leren.

Na deze wijze raad van Oom Manuel gaan we naar de eerste brandende vraag: welke openingen kiezen we ?

Allereerst kiezen we openingen die aan de eisen van een gezonde ontwikkeling voldoen. We verwaardigen ons dus niet een opening als de Damiano-verdediging serieus te nemen (1.e4,e5 2.Pf3,f6? 3.Pe5x!,fe5x? 4.Dh5+ en wit wint in zo'n slordige tien zetten. Zeker, zwart kan het beter doen en op zet 3.,De7 spelen, maar dan komt de zwarte dame te vroeg in het spel en wordt een mooi jachtobject). Nee, onze aandacht moet uitgaan naar openingen waarbij de algemene principes van economische ontwikkeling niet geschonden worden. Ik kan me voorstellen dat de schaakstudent

onmiddellijk pruilt dat dan ook een oudgediende als de Aljechin-verdediging (1.e4,Pf6 2.e5,Pd5 3.d4,d6 4.c4,Pb6 enz.) door de mand valt, maar zo simpel ligt het allemaal niet. Achter de Aljechin-verdediging schuilt de diepe gedachte dat op het 'te vroeg' ontwikkelde paard weliswaar een jacht wordt gemaakt met pionnen, maar dat het brede centrum dat wit ontwikkelt (zou kunnen ontwikkelen) wankel is en dat wit zich grote moeite moet getroosten om dat centrum tegen de prikacties van zwart te beschermen. Hier zie je dus dat er een gedachte ten grondslag ligt aan de ogenschijnlijk zo krakemikkige paardzet van zwart. Dat die gedachte niet zo vreemd is wordt door de praktijk bevestigd. En de enige toetssteen is de praktijk, dat natuurlijk wel !

Ik denk niet dat er nog andere criteria zijn waaraan openingen die de moeite waard zijn moeten voldoen.

'Maar welke opening moet ik dan kiezen?', pruilt wederom de schaakstudent die dit allemaal veel te vaag vindt. Ik kan hem enkele openingen van harte aanbevelen, maar dat zal ik niet doen, want de precieze keuze is een kwestie van smaak en stijl. En daarmee zijn we op een moeilijk punt beland. Al schakend moet elke speler erachter komen welke openingen bij hem passen. Is hij een doorgewinterde tacticus, hij kan vriendschap sluiten met het Koningsgambiet en het Tweepaardenspel in de nahand op zijn repertoire zetten. Houdt hij meer van het zuivere positieospel, hij kan de Damegambieten omhelzen. Wil hij helemaal niets bereiken, hij kan 1.f4 spelen.

En ook dit alles is alleen maar in grote lijnen waar. In de Damegambieten zitten soms venijnige tactische varianten (bijv. het Meraner complex); het Koningsgambiet kan soms akelig- nou ja, akelig-positioneel worden ;en op 1.f4 kan het From-gambiet gespeeld worden, waarna wit zelfs minder dan niets heeft bereikt. Maar de grondtendens is bij de meeste openingen duidelijk.

Een en ander houdt in dat de speler die nog geen vast openingsrepertoire heeft, eerst maar eens wat moet proberen. Als de speler tot een keuze gekomen is, moet hij veel oefenen. Wij, Oom Manuel, herinneren ons uit onze jeugd dat wij met een schaakvriend van het eerbiedwaardige BSG een match van vierenveertig partijen speelden met de volgende openingskeuze : Frans,Siciliaans,Frans,Siciliaans,Frans,Siciliaans en zo door tot en met partij 44. En daar leer je wel wat van.

De volgende niet geheel van belang ontblote vraag is deze : hoeveel openingen/varianten moet een openingsrepertoire minimaal omvatten ? Een fijne vraag. Ik zie de schaakstudent met weinig